

การพัฒนาตัวบ่งชี้คุณภาพของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น A DEVELOPMENT OF QUALITY INDICATORS OF EARLY CHILDHOOD CENTER UNDER THE LOCAL ADMINISTRATIVE ORGANIZATIONS

จิรนนท์ วัชรกุล^{1*} ประยุทธ์ ชูสอน² และ ทรวงศักดิ์ ภูสีอ่อน³

¹ นักศึกษาหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยขอนแก่น

² อาจารย์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

³ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

* Corresponding Author E-mail: chiranan231974@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาตัวบ่งชี้คุณภาพของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 2) ทดสอบความสอดคล้องของโมเดลการประเมินคุณภาพของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่พัฒนาขึ้นกับข้อมูลเชิงประจักษ์ 3) พัฒนาแนวทางการพัฒนาคุณภาพของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้วิจัยใช้วิธีวิจัยแบบผสมผสาน โดยแบ่งการดำเนินการวิจัยออกเป็น 2 ระยะ ระยะแรกเป็นการพัฒนาและตรวจสอบความตรงของโมเดลการวัดตัวบ่งชี้คุณภาพของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ 7 คน และตรวจสอบความสอดคล้องโมเดลการวัดตัวบ่งชี้คุณภาพของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้วยกลุ่มตัวอย่างคือ นายกองค์การบริหารส่วนตำบล/นายกเทศมนตรี หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและครู/ผู้ดูแลเด็ก อย่างละ 1 คน จากศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 358 แห่ง ระยะที่ 2 การจัดทำแนวทางการพัฒนาคุณภาพของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยเทคนิค MACR โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 10 คน

ผลการวิจัยพบว่า ในระยะแรกได้ 1) ตัวบ่งชี้คุณภาพของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ยและค่าสัมประสิทธิ์การกระจายเพื่อคัดสรรไว้ในโมเดลการวัดตัวบ่งชี้คุณภาพของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นที่เหมาะสมตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ และ 2) โมเดลการวัดตัวบ่งชี้คุณภาพของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นที่พัฒนาขึ้นมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ และองค์ประกอบหลักองค์ประกอบย่อย และตัวบ่งชี้มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบสูงกว่าเกณฑ์ทุกองค์ประกอบ ผลการวิจัยในระยะที่ 2 ได้แนวทางการพัฒนาคุณภาพของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้ง 3 ด้านประกอบด้วยองค์ประกอบ ตัวบ่งชี้และวิธีการ 1) ด้านผลการจัดการศึกษาปฐมวัย 2) ด้านหลักสูตรและการจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็ก 3) ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก นอกจากนี้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กยังเป็นแหล่งเรียนรู้ด้านการศึกษาแก่ชุมชน การจัดระบบข้อมูลสารสนเทศอย่างครอบคลุมและทันต่อการใช้งาน และกำหนดอัตราส่วนจำนวนผู้เรียนต่อห้องเรียนได้ตรงกับความพร้อมของทรัพยากร

คำสำคัญ: การพัฒนาตัวบ่งชี้คุณภาพ, ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก, องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น

ABSTRACT

This research aims to: This research aims to: 1) develop a quality indicators of early childhood centers under the local administrative organizations, 2) evaluate the consistency of the quality assessment model of the early childhood centers under the local administrative organizations with empirical data, 3) develop a quality development approach for the early childhood centers under the local administrative organizations. The researcher uses a hybrid approach by dividing research implementation into two phases. The first phase was the development and validation of the model for measuring the quality of the child development centers in local administration offices with interviewing 7 eligible interviewees and rechecking the compatibility of the qualitative indication model applied for representative subjects from 358 early childhood centers under the local administrative organizations. In phase 2, the development of quality guidelines for the early childhood centers under the local administrative organizations was carried out by MACR technique experts.

The findings were discovered as follows: 1) In developing the quality indicators for early childhood centers under the local administrative organizations according to the appropriate criteria, the mean calculated for the quality indication model for the early childhood centers under the local administrative organizations is equal to or greater and the distribution coefficient is equal , 2) The developed quality indication model for the early childhood centers under the local administrative organizations is consistent with empirical data. The statistical significance. The Comparative Fit Index. Each of main components, sub-components, and indicators has a factor score above the criteria and 3) about guidelines for quality development of early childhood centers under the local administrative organizations in three (3) components are composed of the indicators and methods as follows: 1) The results of early childhood education management. 2) Curriculum and learning process to promote child development. 3) The management of the early childhood center. The early childhood center as a learning resource for the community; The early childhood center provision of comprehensive and up-to-date information system. The early childhood center identification of a ratio of the number of students to the classroom based on the availability of resources.

Keywords : Development of Quality Indicators, Early Childhood Centers, Local Administrative Organizations

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นรากฐานที่สำคัญที่สุดของการพัฒนาชาติ เนื่องจากการศึกษาเป็นกระบวนการที่ช่วยให้คนได้พัฒนาตนเองได้อย่างเต็มศักยภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในยุคปัจจุบันที่มีการแข่งขันกันอย่างสูงเพื่อความอยู่รอดอย่างยั่งยืนในทุกระบบของสังคม “คุณภาพการศึกษา” จึงมีความจำเป็นอย่างมาก ต่อการสร้างการแข่งขันของพลเมือง ตั้งแต่ระดับปฐมวัยจนถึงระดับอุดมศึกษา เพื่อการดำเนินชีวิตและสร้างความเจริญให้กับตนเอง สังคม และประเทศชาติ

การจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยเป็นการจัดการศึกษาสำหรับเด็กอายุแรกเกิดถึง 6 ปี เพื่อวางรากฐานสำคัญในการพัฒนามนุษย์ การจัดการศึกษาระดับนี้มีลักษณะแตกต่างจากระดับอื่น ๆ ทั้งนี้เพราะเด็กในช่วงวัยนี้มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการเริ่มพัฒนารากฐานชีวิตในทุกด้าน นับตั้งแต่สมอง ร่างกาย การคิด การเขียน จะเรียกได้ว่าเป็นช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อของการพัฒนาอย่างแท้จริง เด็กปฐมวัย เป็นวัยทองของชีวิต เพราะเป็นวัยที่มีการเรียนรู้มากที่สุด ในวงจรชีวิตมนุษย์ สมองเด็กวัยนี้จะเจริญเติบโตและมีน้ำหนักถึงร้อยละ 80 ของผู้ใหญ่ โดยมีการสร้างเครือข่ายของ

สมองและพัฒนาจุดเชื่อมต่อระบบเซลล์ประสาทมากกว่าช่วงอื่นของชีวิต โอกาสทองของการเรียนรู้มีจำกัด เมื่อหน้าตาของการเรียนรู้ปิดแล้วจะไม่สามารถเปิดได้ เด็กปฐมวัยจำเป็นต้องพึ่งพ่อแม่และผู้ใหญ่ในการเลี้ยงดู ปกป้องและคุ้มครองให้ความรัก ความอบอุ่น เอาใจใส่ อบรมอย่างใกล้ชิดผ่านการเลี้ยงดูที่มีคุณภาพจะส่งผลให้เด็กเจริญเติบโตสมบูรณ์แข็งแรงมีพัฒนาการสมบูรณ์ทั้งร่างกาย สติปัญญา จิตใจ อารมณ์ สังคมและจิตวิญญาณ (นิตยา ศษภักดี, 2543) การมีศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่มีมาตรฐานในชุมชน จะสามารถแบ่งเบาภาระของผู้ปกครองที่ต้องทำงานนอกบ้าน ช่วยทำให้เด็กได้รับการพัฒนาทั้งทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม พร้อมทั้งจะเติบโตเป็นคนที่มีคุณภาพของสังคม จากการประเมินผลการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ปี 2552 พบว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ยังมีศูนย์พัฒนาเด็กเล็กไม่ครอบคลุมทุกพื้นที่ รวมทั้งยังขาดความพร้อมในหลายด้านในการจัดตั้งศูนย์ฯ เช่น ด้านการบริหารจัดการ ด้านวิชาการ และด้านบุคลากร ที่พบว่าผู้ดูแลเด็กเล็กยังไม่มีวุฒิการศึกษาในสาขาที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย นอกจากนี้การดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ผ่านมา พบว่า ยังมีปัญหาด้านคุณภาพ และผู้บริหารระดับพื้นที่ไม่เห็นความสำคัญของการศึกษาของเด็กก่อนวัยเรียน มุ่งแต่พัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน จำเป็นต้องส่งเสริมให้ชุมชน/ท้องถิ่น สถานประกอบการ มีศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่มีมาตรฐาน รวมถึงการติดตามประเมินผล และปรับปรุงการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างต่อเนื่อง ถึงแม้ว่าในปัจจุบันองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะพยายามพัฒนาคุณภาพของการจัดการศึกษาให้แก่เด็กปฐมวัยโดยยึดตามเกณฑ์มาตรฐานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แต่ทว่าเกณฑ์ดังกล่าวไม่ได้จัดเป็นด้านอย่างชัดเจนแต่ แยกออกเป็นแต่ละมาตรฐานจำนวนมากถึง 23 มาตรฐาน จึงอาจเป็นปัญหาแก่ผู้ปฏิบัติในการดำเนินงานและสะท้อนผลการปฏิบัติงานในภาพรวม ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่า หากมีการพัฒนาตัวบ่งชี้ของการประเมินผลหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ตลอดจนคุณภาพครูซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญต่อคุณภาพเด็ก และคุณภาพโดยรวมของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ก็จะสามารถช่วยให้การวัดประเมินผลการปฏิบัติงานเป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น สามารถสะท้อนผลการปฏิบัติงานในแต่ละด้านเพื่อการปรับปรุงพัฒนาได้อย่างชัดเจน ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาพัฒนาตัวบ่งชี้ดังกล่าว พร้อมทั้งตรวจสอบความสอดคล้องของตัวบ่งชี้ที่พัฒนาขึ้นกับข้อมูลเชิงประจักษ์ตามกระบวนการทางวิจัย ซึ่งตัวบ่งชี้ที่พัฒนามีความสำคัญไม่เพียงแต่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพ การกำกับติดตามและประเมินคุณภาพของระบบการประกันคุณภาพทางการศึกษา หากยังสามารถเตือนให้ผู้บริหารและมีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาได้ทราบถึงสถานะและคุณภาพของการจัดการศึกษาในปัจจุบันของตนเองเพื่อการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพต่อไปอีกด้วย

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนาตัวบ่งชี้คุณภาพของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
2. เพื่อทดสอบความสอดคล้องของโมเดลการประเมินคุณภาพของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่พัฒนาขึ้นกับข้อมูลเชิงประจักษ์
3. เพื่อพัฒนาแนวทางการพัฒนาคุณภาพของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

สมมุติฐานการวิจัย

โมเดลความสัมพันธ์เชิงโครงสร้างตัวบ่งชี้คุณภาพของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่พัฒนาขึ้นมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Method Research) โดยแบ่งการดำเนินการวิจัยออกเป็น 2 ระยะ ระยะแรกเป็นการพัฒนาและตรวจสอบความตรงของโมเดลการวัดตัวบ่งชี้คุณภาพของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ 7 คน และตรวจสอบความสอดคล้องโมเดลการวัดตัวบ่งชี้คุณภาพของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้วยกลุ่มตัวอย่างคือ นายกองค์การบริหารส่วนตำบล/นายกเทศมนตรี หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและครู/ผู้ดูแลเด็ก อย่างละ 1 คน จากศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 358 แห่ง ระยะที่ 2 การจัดทำแนวทางการพัฒนาคุณภาพของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยเทคนิค MACR โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 10 คน

1. **กลุ่มตัวอย่าง ระยะที่ 1** ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 10 คนใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) โดยคัดเลือกผู้เชี่ยวชาญหรือผู้มีประสบการณ์เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนา คุณภาพของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการตรวจสอบองค์ประกอบหลักและองค์ประกอบย่อยเพื่อสร้างแบบสอบถาม กับกลุ่มตัวอย่าง คือนายกองค์การบริหารส่วนตำบล/นายกเทศมนตรี หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและครู/ผู้ดูแลเด็ก อย่างละ 1 คน จากศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 358 แห่ง

2. **เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ระยะที่ 1** เป็นแบบสอบถามเพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลคุณภาพของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก **ระยะที่ 2** เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนา คุณภาพของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อหาฉันทามติประกอบด้วยข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถามและข้อคำถามเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนา คุณภาพของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ลักษณะของข้อคำถามเป็นแบบประมาณค่าด้วยมาตรวัดของลิเคิร์ตช่วงคะแนน 5 ระดับตั้งแต่ 0-100 คะแนน

3. **การเก็บรวบรวมข้อมูล ระยะที่ 1** ผู้วิจัยส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามพร้อมส่งแบบสอบถามถึงนายกเทศมนตรีหรือ นายกองค์การบริหารส่วนตำบล หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและผู้ดูแลเด็ก ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทางไปรษณีย์แล้วนำแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์มาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดเพื่อทำการวิเคราะห์ทางสถิติต่อไป **ระยะที่ 2** ผู้วิจัยได้จัดประชุมอภิปรายเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ โดยรอบแรกผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนประเมินตัดสินความจำเป็นของรายการแนวทางการพัฒนา คุณภาพของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยใช้ระบบมาตราประมาณค่าคะแนนด้วยมาตรวัดของลิเคิร์ตที่มีคะแนนตั้งแต่ 0 – 100 ต่อจากนั้นผู้วิจัยนำผลการประเมินมาวิเคราะห์เพื่อนำเสนอค่าเฉลี่ยและพิสัยของคะแนนในแต่ละรายการ ทั้งนี้หากค่าเฉลี่ยสูงและพิสัยแคบหมายถึงแนวทางนั้นได้รับการเห็นพ้องต้องกัน จากนั้นผู้วิจัยให้ข้อมูลย้อนกลับแก่กลุ่มตัวอย่างโดยแสดงให้เห็นค่าเฉลี่ยและพิสัยแล้วให้สมาชิกแต่ละคนร่วมกันอภิปรายแสดงเหตุผลเพื่อหาฉันทามติ ในขั้นตอนนี้จะได้ข้อมูลเชิงคุณภาพเกี่ยวกับเหตุผลและข้อเสนอแนะ หลังจากนั้นผู้เชี่ยวชาญประเมินรอบ 2 โดยพิจารณาการประเมินตัดสินแนวทางอีกครั้ง ซึ่งอาจมีการเปลี่ยนแปลงคะแนนจากเดิม ในขั้นตอนนี้จะได้ข้อมูลเชิงปริมาณและนำไปสู่การคำนวณหาค่าเฉลี่ยและพิสัย

4. **การวิเคราะห์ข้อมูล ระยะที่ 1** การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis) โดยการตรวจสอบความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดลโครงสร้างองค์ประกอบและกำหนดน้ำหนักตัวแปรย่อยที่ใช้ในการสร้างตัวบ่งชี้กับข้อมูลเชิงประจักษ์ซึ่งได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปโดยใช้ค่าค่าสถิติไค-สแควร์ χ^2 (Chi-square Goodness of Statistic) ค่าระดับความน่าจะเป็นของไคสแควร์ (P-value) ค่าไคสแควร์สัมพัทธ์

χ^2/DF ดัชนีวัดความกลมกลืน (Goodness of Fit Index : GFI) ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (Adjusted Goodness of Fit Index : AGFI) ดัชนีวัดระดับความกลมกลืนเปรียบเทียบ (Comparative Fit Index : CFI) ค่ารากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของเศษเหลือในรูปคะแนนมาตรฐาน (Standardized Root Mean Square Residual : Standardized RMR) และค่ารากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของความคลาดเคลื่อนโดยประมาณ (Root Mean Square Error of Approximation : RMSEA)

ระยะที่ 2 ศึกษาหลักการสร้างแนวทางการพัฒนาคุณภาพของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อบท. โดยจัดทำร่างแนวทางการพัฒนาคุณภาพของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แล้วตรวจสอบร่างแนวทางการพัฒนาคุณภาพของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน แล้วจึงประเมินร่างแนวทางการพัฒนา โดยเทคนิค MACR จากผู้เชี่ยวชาญ 10 คน

4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

ระยะที่ 1 การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis) โดยการตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลโครงสร้างองค์ประกอบและกำหนดน้ำหนักตัวแปรย่อยที่ใช้ในการสร้างตัวบ่งชี้กับข้อมูลเชิงประจักษ์ซึ่งได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป

ระยะที่ 2 วิธีการหาฉันทามติจากพหุคุณลักษณะเพื่อหาแนวทางการพัฒนาคุณภาพของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งจะใช้การให้คะแนนเป็นตัวเลखซึ่งมีคะแนนตั้งแต่ 0 – 100 โดยกำหนดเป็นช่วงคะแนน

4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

ระยะที่ 1 สังเคราะห์เอกสาร ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (Documentary Study) รวมถึงการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ทรงคุณวุฒิ (Interview) จำนวน 7 คน เพื่อนำความรู้และประเด็นที่ได้จากการสัมภาษณ์มาสังเคราะห์ร่วมกับโมเดลสมมติฐาน

ระยะที่ 2 จัดทำร่างแนวทางการพัฒนาคุณภาพของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อบท. จากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน

5. ประเมินร่างแนวทางการพัฒนา โดยเทคนิค MACR จากผู้เชี่ยวชาญ 10 คน โดยการอภิปรายหาฉันทามติ ในแต่ละแนวทางแต่ละประเด็นของการอภิปรายเพื่อนำเป็นข้อมูลประกอบการให้คะแนนแต่ละแนวทางโดยพิจารณาในประเด็นการอภิปรายสาระสำคัญของความเกี่ยวพันของแนวทางและนำมาบรรยายเพื่อให้เห็นภาพของการทำฉันทามติจากนั้นนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพมาเปรียบเทียบกับผลการวิเคราะห์เชิงปริมาณเพื่อเป็นการยืนยันการทำฉันทามตินั้น

สรุปผลการวิจัย

1. การพัฒนาตัวบ่งชี้คุณภาพของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยพบว่า องค์ประกอบคุณภาพของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 3 องค์ประกอบหลัก 16 องค์ประกอบย่อย 83 ตัวบ่งชี้ ดังนี้

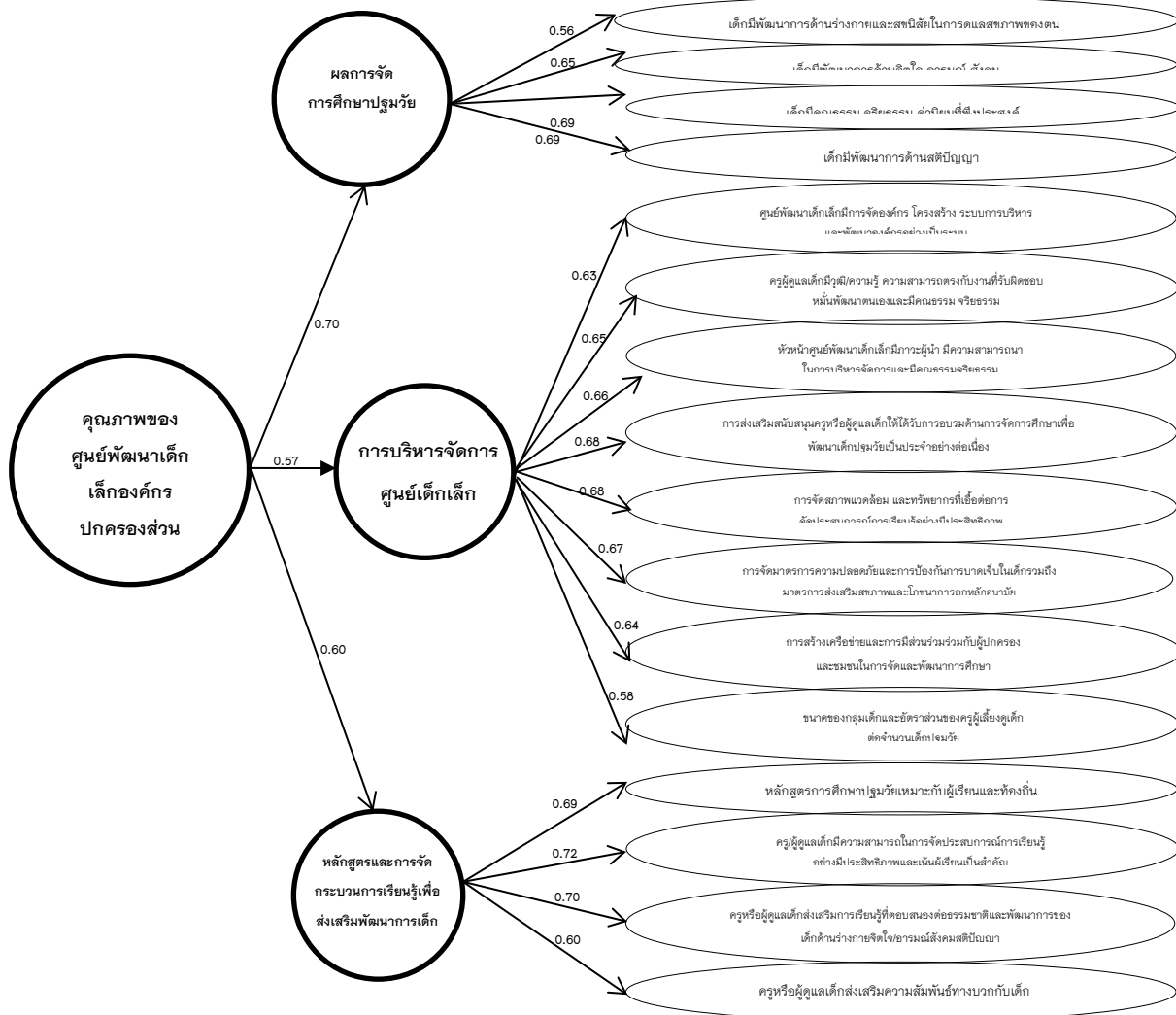
1.1 องค์ประกอบหลักด้านผลการจัดการศึกษาปฐมวัย (Output) มี 4 องค์ประกอบย่อย ได้แก่เด็กมีพัฒนาการด้านร่างกายและสุขนิสัยในการดูแลสุขภาพของตน ประกอบด้วย 4 ตัวบ่งชี้เด็กมีพัฒนาการด้านจิตใจ อารมณ์ สังคม ประกอบด้วย 5 ตัวบ่งชี้ เด็กได้รับการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่พึงประสงค์ประกอบด้วย 7 ตัวบ่งชี้เด็กมีพัฒนาการด้านสติปัญญาประกอบด้วย 17 ตัวบ่งชี้

1.2 องค์ประกอบหลักด้านการบริหารจัดการศูนย์เด็กเล็ก (Organized and Managed) มี 8 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดองค์กร โครงสร้าง ระบบการบริหารและพัฒนาองค์กรอย่างเป็นระบบและครบวงจรประกอบด้วย 4 ตัวบ่งชี้ ครูผู้ดูแลเด็กมีวุฒิ/ความรู้ ความสามารถตรงกับงานที่รับผิดชอบ หมั่นพัฒนาตนเอง และมี

คุณธรรม จริยธรรมมีครูและบุคลากรสนับสนุนเพียงพอ ประกอบด้วย 4 ตัวบ่งชี้หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีภาวะผู้นำมีความสามารถในการบริหารจัดการและมีคุณธรรมจริยธรรมประกอบด้วย 4 ตัวบ่งชี้ การส่งเสริมสนับสนุนครูหรือผู้ดูแลเด็กให้ได้รับการอบรมด้านการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย ประกอบด้วย 2 ตัวบ่งชี้ การจัดสภาพแวดล้อม และทรัพยากรที่เอื้อต่อการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพประกอบด้วย 4 ตัวบ่งชี้การจัดมาตรการความปลอดภัยรวมถึงมาตรการส่งเสริมสุขภาพและโภชนาการถูกหลักอนามัยประกอบด้วย 2 ตัวบ่งชี้การสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วมกับผู้ปกครองและชุมชนในการจัดและพัฒนาการศึกษาประกอบด้วย 4 ตัวบ่งชี้ และขนาดของกลุ่มเด็กและอัตราส่วนของครูผู้เลี้ยงดูเด็กต่อจำนวนเด็กปฐมวัยประกอบด้วย 2 ตัวบ่งชี้

1.3 องค์ประกอบหลักด้านหลักสูตรและการจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็ก (Curriculum and Learning Process) มี 4 องค์ประกอบย่อย ได้แก่หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยเหมาะสมกับผู้เรียนและท้องถิ่นประกอบด้วย 7 ตัวบ่งชี้ครู/ผู้ดูแลเด็กมีความสามารถในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญประกอบด้วย 7 ตัวบ่งชี้ ครูหรือผู้ดูแลเด็กส่งเสริมการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อธรรมชาติและพัฒนาการของเด็กด้านร่างกาย จิตใจ/อารมณ์สังคมสติปัญญาประกอบด้วย 8 ตัวบ่งชี้ และครูหรือผู้ดูแลเด็กส่งเสริมความสัมพันธ์ทางบวกกับเด็กประกอบด้วย 2 ตัวบ่งชี้

2. การวิเคราะห์เพื่อทดสอบความสอดคล้องของโมเดลการวัดคุณภาพของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น กับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสองจากองค์ประกอบย่อย 16 ตัวบ่งชี้ ซึ่งได้จากสเกลองค์ประกอบที่สร้างขึ้น และองค์ประกอบหลัก 3 องค์ประกอบ ได้แก่ผลการจัดการศึกษาปฐมวัย หลักสูตรและการจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็ก และการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มาวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสองเพียงครั้งเดียว ก่อนทำการวิเคราะห์องค์ประกอบ ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบย่อยทั้ง 16 องค์ประกอบ พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันขององค์ประกอบย่อย ทั้ง 16 องค์ประกอบย่อย มีความสัมพันธ์กันเชิง บวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($p < .01$) ทุกค่า และผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสอง ของตัวบ่งชี้คุณภาพของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น พบว่าโมเดลมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ดีมาก และค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวบ่งชี้ทั้ง 3 องค์ประกอบหลักมีค่าเป็นบวก และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกค่า

ภาพที่ 1 โมเดลคุณภาพของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์ประกอบส่วนท้องถิ่น

3. การพัฒนาแนวทางการพัฒนาคุณภาพของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์ประกอบส่วนท้องถิ่น

3.1 ด้านผลการจัดการศึกษาปฐมวัย พบแนวทางการพัฒนา 4 แนวทางโดยการจัดกิจกรรมส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์และใช้คำถามหรือสื่อกระตุ้นความคิดและจินตนาการของเด็กโดยเน้นการปฏิบัติจริง เด็กและครูร่วมสร้างข้อตกลงร่วมกันในชั้นเรียนครูส่งเสริมให้เด็กได้ทำกิจกรรมที่แสดงออกถึงอารมณ์ ความรู้สึกทั้งต่อตนเองและผู้อื่น ครูบันทึกผลพัฒนาการเด็กอย่างต่อเนื่อง สม่ำเสมอเทียบกับเกณฑ์มาตรฐานและส่งเสริม พัฒนาเด็กอย่างเหมาะสมตามแต่ละบุคคล

3.2 ด้านหลักสูตรและการจัดการกระบวนการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็ก พบแนวทางการพัฒนา 4 แนวทาง โดยครูใช้เครื่องมือและวิธีการประเมินที่หลากหลายและมีความเหมาะสมตามพัฒนาการทุกด้านของเด็กตามวัยและสรุป รายงานพัฒนาการของเด็กแก่ผู้ปกครองให้รับทราบ ครูจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมและสอดคล้องตามค่านิยมพื้นฐานให้แก่เด็กใน

กิจกรรมการเรียนรู้และในชีวิตประจำวันเป็นประจำ ครูทิววิจัยในชั้นเรียนเพื่อแก้ปัญหาหรือส่งเสริมพัฒนาการเด็กอย่างน้อยปีละ 1 เรื่อง ครูมีวุฒิภาวะทางอารมณ์ อารมณ์มั่นคง มีความเป็นมิตรกับเด็กและผู้ปกครอง

3.2 ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก พบแนวทางการพัฒนา 8 แนวทางโดยหัวหน้าศูนย์จัดทำแผนการส่งเสริมบุคลากรในการศึกษาต่อหรือเข้ารับการอบรมพัฒนาตนเองด้านวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง หัวหน้าศูนย์มีการเสนอขอและจัดสรรงบประมาณในการจัดซื้อสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ที่ส่งเสริมพัฒนาการเด็กได้อย่างเหมาะสม ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดสถานที่ประกอบอาหารให้ถูกสุขลักษณะและให้ได้รับประทานอาหารครบ 5 หมู่ มีการตรวจสุขภาพอย่างสม่ำเสมอรวมถึงห้องน้ำ ห้องส้วมสะอาด และอากาศถ่ายเทสะดวก หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเฝ้าหาความรู้เกี่ยวกับการจัดการศึกษาปฐมวัย เป็นผู้นำในการจัดทำหลักสูตร นิเทศ กำกับติดตามและประเมินผล ส่งเสริมให้ครูเข้ารับการอบรมพัฒนาตนเองด้านวิชาชีพเพื่อการพัฒนาการเรียนรู้แก่เด็ก จัดศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้เป็นแหล่งเรียนรู้บริการชุมชนในเรื่องการพัฒนาเด็ก หรือด้านการส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดระบบจัดเก็บข้อมูลทุกด้านรวมถึงด้านพัฒนาการเด็กที่เป็นปัจจุบัน สะดวกต่อการนำไปใช้ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกำหนดให้เด็กอายุ 1 – 3 ปี มีสัดส่วนครูต่อเด็ก = 1 : 7 – 10 เด็กอายุ 4 – 5 ปี มีสัดส่วนครูต่อเด็ก = 1 : 10 – 15

อภิปรายผล

1. ด้านผลการจัดการศึกษาปฐมวัย พบว่า ตัวบ่งชี้จำนวน 33 ตัว เป็นตัวบ่งชี้คุณภาพของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง 0.62–0.79 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงให้เห็นว่าตัวบ่งชี้เหล่านี้มีความสำคัญพอที่จะบ่งบอกคุณภาพของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น โดยตัวบ่งชี้ที่มีค่าน้ำหนักความสำคัญมากที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ 1) เด็กพัฒนาร่างกายเจริญเติบโตสมวัย และเด็กป้องกันตนเองและหลีกเลี่ยงตนเองจากสถานะที่เสี่ยงต่อความรุนแรง โรค ภัย อุบัติเหตุ 2) เด็กพัฒนาร่างกายแข็งแรง สามารถทรงตัวได้ดี และสามารถประสานสัมพันธ์ส่วนต่างๆของร่างกาย 3) เด็กมีสุขนิสัยในการดูแลสุขภาพ ตามลำดับข้อค้นพบดังกล่าวข้างต้นสะท้อนให้เห็นว่าคุณภาพของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ควรจะต้องพัฒนาผลการจัดการศึกษาโดยเน้นที่ผลลัพธ์หรือตัวผู้เรียน สอดคล้องกับหลักการของ เกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งชาติ เพื่อองค์กรที่เป็นเลิศ (TQA) ที่ข้อกำหนดต่างๆ ซึ่งแบ่งออกเป็น 7 หมวด ได้แก่ การนำองค์กร การวางแผนเชิงกลยุทธ์ การมุ่งเน้นลูกค้า การวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้ การมุ่งเน้นบุคลากร การจัดการกระบวนการ ต่างเชื่อมโยงกันไปสู่ผลลัพธ์ โดยผลลัพธ์ด้านการเรียนรู้ของผู้เรียน แสดงถึงประสิทธิผลของหลักสูตรการศึกษาและการจัดการศึกษาให้แก่ผู้เรียน (สำนักงานรางวัลคุณภาพแห่งชาติ, 2553)

2. ด้านหลักสูตรและการจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็ก พบว่า ตัวบ่งชี้จำนวน 24 ตัว เป็นตัวบ่งชี้คุณภาพของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง 0.62–0.79 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงให้เห็นว่าตัวบ่งชี้เหล่านี้มีความสำคัญพอที่จะบ่งบอกถึงคุณภาพของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น โดยตัวบ่งชี้ที่มีค่าน้ำหนักความสำคัญมากที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ 1) ครู/ผู้ดูแลเด็กมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับเด็กและผู้ปกครอง 2) ครู/ผู้ดูแลเด็กบริหารจัดการชั้นเรียนที่สร้างวินัยเชิงบวก 3) ครู/ผู้ดูแลเด็กใช้เครื่องมือในการวัดและประเมินพัฒนาการของเด็กอย่างหลากหลาย มีการประเมินพัฒนาการที่สอดคล้องกับสภาพจริงเหมาะสมตามวัยและสรุปรายงานพัฒนาการของเด็กแก่ผู้ปกครองตามลำดับข้อค้นพบดังกล่าวข้างต้นสะท้อนให้เห็นว่าคุณภาพของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขึ้นอยู่กับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับครูหรือผู้ดูแลเด็ก โดยครูควรมีความสัมพันธ์อันดีกับเด็กและผู้ปกครอง มีการสื่อสารที่ดี สร้างความสัมพันธ์ที่กลมเกลียวระหว่างเด็กและผู้ปกครอง ซึ่งสอดคล้องกับ Myers

(2006) ที่กล่าวว่า การปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้ใหญ่กับเด็ก (ความเคารพ, การตอบสนอง, ความรักใคร่, ดูแลกันอย่างเท่าเทียม) การปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้ใหญ่กับเด็กเชื่อมโยงกับภาวะเปื้อน (ไม่มีการลงโทษทางร่างกาย) การปฏิสัมพันธ์ระหว่างเด็กกับเด็กล้วนมีผลต่อคุณภาพของการจัดการศึกษาปฐมวัย และยังสอดคล้องกับแนวคิด ของสถาบัน Australian Children' Education & Care Quality Authority (2013) ที่ให้ทัศนะไว้ว่าความสัมพันธ์กับเด็ก (Relationships with children) บนพื้นฐานของความเคารพและความยุติธรรมจะได้รับการพัฒนาและดำรงไว้กับเด็กทุกคนและ เด็กทุกคนควรได้รับการส่งเสริมดูแลและตอบสนองความสัมพันธ์ระหว่างเด็กกับเด็กคนอื่นและกับผู้ใหญ่ด้วยความอบอุ่น

3. ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก พบว่า ตัวบ่งชี้จำนวน 26 ตัว เป็นตัวบ่งชี้คุณภาพของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์ประกอบรองส่วนท้องถิ่น มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง 0.60–0.70 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 แสดงให้เห็นว่าตัวบ่งชี้เหล่านี้มีความสำคัญพอที่จะบ่งบอกถึงคุณภาพของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์ประกอบรองส่วนท้องถิ่น โดยตัวบ่งชี้ที่มีค่าน้ำหนักความสำคัญมากที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ 1) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดระบบข้อมูลสารสนเทศอย่างครอบคลุมและทันต่อการใช้งาน และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดระบบประกันคุณภาพภายใน 2) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกำหนดอัตราส่วนจำนวนผู้เรียนต่อห้องเรียนตามความพร้อมของทรัพยากรและหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีความคิดริเริ่ม มีวิสัยทัศน์ และเป็นผู้นำทางวิชาการ 3) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดระบบและกลไกให้ผู้มีส่วนร่วมทุกฝ่ายตระหนักและเข้าใจการจัดการศึกษาปฐมวัยศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นแหล่งเรียนรู้ด้านการศึกษากิจกรรมและหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีความสามารถในการบริหารงานวิชาการและการจัดการข้อค้นพบดังกล่าวข้างต้นสะท้อนให้เห็นว่าการจัดระบบการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างเป็นระบบ ตามระบบการประกันคุณภาพภายในมีการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศทุกด้าน สะดวกต่อการนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ และการกำหนดอัตราส่วนจำนวนผู้เรียนต่อห้องเรียนตามความพร้อมของทรัพยากร ซึ่งสอดคล้องกับ Myers (2006) ที่กล่าวว่าตัวชี้วัดที่สำคัญที่สุดของคุณภาพการศึกษาในรายงานของทางราชการคือจำนวนของเด็กต่อครู ตามช่วงวัยของเด็ก และสอดคล้อง Unicef (2012) ที่กำหนดกรอบการประเมินคุณภาพของการศึกษาปฐมวัย โดยหนึ่งในคุณภาพนั้นคือ ภาวะผู้นำ โดยเฉพาะภาวะผู้นำของนักการศึกษาปฐมวัยในประเทศอเมริกา ประกอบด้วย 6 มาตรฐาน คือ การตระหนักรู้เกี่ยวกับการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย การเชื่อมโยงครอบครัวกับชุมชน การสนับสนุนสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสมในการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยการสร้างเชื่อมั่นในคุณภาพการสอน (Ensure quality teaching) การใช้วิธีการประเมินอย่างหลากหลายเหมาะสมกับการเรียนรู้การสนับสนุนการศึกษาปฐมวัยให้มีคุณภาพสูงอย่างเป็นสากล

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 องค์ประกอบ “ด้านผลการจัดการศึกษาปฐมวัย” เป็นองค์ประกอบที่มีค่าน้ำหนัก สูงที่สุด โดยหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหรือนายกเทศมนตรี ควรต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนาผู้เรียนให้มีพัฒนาการที่สมบูรณ์ทั้ง 4 ด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเป็น “การพัฒนาเด็กด้านสติปัญญา” เช่น จัดกิจกรรมส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์และใช้คำถามหรือสื่อกระตุ้นความคิดและจินตนาการของเด็กโดยเน้นการปฏิบัติจริงและให้อิสระทางความคิดของเด็ก

1.2 องค์ประกอบ “ด้านหลักสูตรและการจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็ก” มีความสำคัญในการวางกรอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แก่เด็กปฐมวัยที่มีความหลากหลายและสนุกสนานในรูปแบบเรียนปนเล่นและบูรณาการภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้ามาสอดแทรกได้อย่างเหมาะสมซึ่งบุคลิกภาพของครูในการจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อ

ส่งเสริมพัฒนาการเด็กได้อย่างมีคุณภาพนั้นครูควรมีวุฒิภาวะทางอารมณ์และให้ความดูแลใกล้ชิด สามารถสร้างความรู้สึกอบอุ่นแก่เด็กได้รวมถึงสามารถใช้การเสริมแรงได้อย่างเหมาะสมแก่เด็ก

1.3 องค์ประกอบ “การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ” โดยศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรคัดเลือกครูหรือผู้ดูแลเด็กที่มีวุฒิหรือความรู้ ความสามารถที่ตรงกับงานที่รับผิดชอบ มีคุณธรรมจริยธรรมเป็นแบบอย่างที่ดีแก่เด็ก อีกทั้งมีการจัดทำแผนการส่งเสริมบุคลากรในการศึกษาต่อหรือเข้ารับการอบรมพัฒนาตนเองด้านวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง มีการวางแผนเพื่อเสนอขอและจัดสรรงบประมาณในการจัดซื้อสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ที่ส่งเสริมพัฒนาการเด็ก มีการจัดสถานที่ประกอบอาหารให้ถูกสุขลักษณะและให้เด็กรับประทานอาหารเช้าครบ5หมู่ มีการตรวจสุขภาพอย่างสม่ำเสมอรวมถึงดูแลบริเวณโดยรอบอยู่ในสภาพที่ปลอดภัย ปราศจากอันตรายหรือพาหะนำโรคทั้งนี้หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรมีความพึงรู้เกี่ยวกับการจัดการศึกษาปฐมวัย เป็นผู้นำในการจัดทำหลักสูตร นิเทศ กำกับติดตามและประเมินผล สามารถนำองค์กรให้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ได้

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรนำตัวชี้วัดนี้ไปใช้ดำเนินการพัฒนาคุณภาพของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในลักษณะการวิจัยและพัฒนาหรือการวิจัยเชิงปฏิบัติการ เป็นการต่อยอดจากการวิจัยนี้

2.2 ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาตัวบ่งชี้คุณภาพของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในอนาคตหรือสังกัดอื่น เพื่อให้ได้ตัวบ่งชี้คุณภาพของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่เหมาะสมกับบริบทนั้นๆ

2.3 ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับการสร้างแบบวัดและประเมินตัวบ่งชี้คุณภาพของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้ง 83 ตัวบ่งชี้เพื่อให้ได้เครื่องมือการประเมินคุณภาพของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่มีประสิทธิภาพและเพื่อให้ผู้บริหารใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาคุณภาพของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ต่อไป

เอกสารอ้างอิง

นิตยา ชษักดิ์. (2543). **ขั้นตอนการพัฒนาของเด็กปฐมวัยตั้งแต่ปฏิสนธิถึง 5 ปี**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). **แผนการศึกษาชาติ พ.ศ.2560-2579**. กรุงเทพฯ:สำนักงาน.

สำนักงานรางวัลคุณภาพแห่งชาติ. (2553). **เกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งชาติประจำปี 2553-2554**. กรุงเทพฯ: คิวโกลด์ มีเดีย.

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. (2554). **หลักเกณฑ์และวิธีการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน**. กรุงเทพฯ: สำนักงาน.

Australian Children' Education & Care Quality Authority. (2013). **National Quality Framework**.

Retrieved January 20, 2015, from <http://www.acecqa.gov.au/national-quality-framework>

Espinosa, L.M. (2002). High-quality pre school : why we need it and what it looks like. **NIEER Preschool Policy Matters**, 1.

- Hair, J.F., Black, W.C., Babin, B.J., & Anderson, R.E. (2010). **Multivariate Data Analysis**. New Jersey: Prentice Hall, Upper Saddle River.
- La Paro, K.M., Thomason A.C., & Lower, J.K. (2012). Examining the definition and measurement of quality in early childhood education: a review of studies using the ECERS-R from 2003 to 2010. **Early childhood research & practice**, 14(1).
- National Association for Education of Young Children (NAEYC). (2012). **The 10 NAEYC Program Standards**. Retrieved June, 12, 2012, from <http://families.naeyc.org/accredited-article/10-naeyc-program-standards>.
- Robert G. Myers. (2006). **Quality in program of early childhood care and education (ECCE)**. Paris: UNESCO.
- The Childcare Resource and Research Unit and the Canadian Union of Postal Workers. (2007). **Useful readings about child care in Canada**. Retrieved May 30, 2015, from <http://findingqualitychildcare.ca/more-resources/more-resources-for-parents/useful-readings-and-websites-about-child-care-in-canada>
- UNICEF. (2012). **A framework and toolbox for monitoring and improving quality in early childhood education**. Retrieved August, 17, 2012, from https://www.unicef.org/ceecis/ECD_Framework_PART_II_june3.pdf